

22.5.2013 Elementit uskonnoissa: Tuli

Fokus ry:n Tiedeklubissa on meneillään uusi teemasarja: kutsumme tutkijoita keskustelemaan uskontojen ja klassisten elementtien, veden, ilman, maan ja tulen keskinäisestä suhteesta. Ensimmäisen keskustelun aiheena oli keskiviikkona 22.5. klo16-17 Kaisa-talon Kirja&Kahvissa **Tuli**, jota käytetään uskonnoissa tiedon, kommunikoinnin, rangaistuksen ja politiikan välineenä. Teemasta alustivat Helsingin juutalaisen seurakunnan rabbi Simon Livson, Helsingin yliopiston dosentit Katja Ritari ja Johan Bastubacka, sekä VTM, uskontotieteen tohtorikoulutettava Mitra Härkönen. Puhetta johti **Nina Maskulin**.

Tulen eri ominaisuuksista juutalaisuudessa

Rabbi **Simon Livson** kertoi, että juutalaisuudessa tuli on elämän ja sielun symboli, joka tulee jumalalta ylhäältä. Tuli on keskeinen elementti jumalanpalveluksessa ja sapatin alussa. Maallisessa ruumiissa on jumalainen tuli tai sielu, ja elämä koostuu neuvotteluista tämän elämän materiaalisuuden ja ylhäältä tulleen liekin sovittamisesta tähän elämään. Tulen hallitsemisen tema korostuu ihmisen elämässä, ja sapatin alussa sytytetään kynttilät, joiden tasaisesti palava liekki kuvastaa myös yhteyttä Jumalaan - 7-jalkainen kynttelikköhän on koko uskonnon symboli.

Tuli ja liekki ortodoksisessa symboliikassa ja liturgisessa elämässä

Johan Bastubackan mukaan ortodoksisessa perinteessä tuli ja liekki esiintyvät liturgisessa toiminnassa, visuaalisena symbolina esimerkiksi rakennuksissa ja ikoneissa sekä liturgisissa teksteissä kielikuvana. Ortodoksikirkkojen erityispiirteinä ovat sipulinmuotoiset kupolit eli liekkikupolit. Jumalanäiti Palava pensas ikonissa liekit jotka palavat, mutta eivät polta pensasta poroksi symboloivat Marian neitsyyttä. Tulen symbolin kautta suoritetaan rituaalista toimintaa ja käsitteellistetään uskonnollisen ajattelun ja kokemuksen perustavia elementtejä.

Helvetin tuli ja kiirastulen synty

Katja Ritari käsitteli omassa osuudessaan keskiajan kristinuskon käsityksiä helvetin tulesta ja erityisesti kiirastulen opin kehityksestä. Hän aloitti kertomalla millaisissa rooleissa tuli esiintyy Vanhassa ja Uudessa testamentissa ja esitteli sitten erilaisia rankaisevaan ja puhdistavaan tuleen liittyviä käsityksiä keskiajalla. Helvetin tuli koettelee paljastaen syntiset ja ja rankaisten heitä. Kiirastuli erillisenä selvästi määriteltynä paikkana ja oppina kehittyi 1200-luvulla, ja se perustuu toisaalta ajatukselle tulesta syntien puhdistajana (*Ignis purgatorium*) ja sille, että elävät voivat auttaa kuolleita.

Millaisia merkityksiä on tiibetinbuddhalaisten polttoitsemurhien taustalla

Yli sata tiibetiläistä on tehnyt polttoitsemurhan vuoden 2009 jälkeen Kiinan kansantasavallan alueella. Polttoitsemurhien taustalta löytyy tiibetiläisten tyytymättömyys kiinalaisia vallanpitäjiä kohtaan, mutta paitsi protestina polttoitsemurha on nähty myös tietynlaisena uhrilahjana, jossa oma keho uhrataan toisten hyväksi. Vaikka polttoitsemurhalla ei tiibetiläisessä kulttuurissa aikaisemmin ole ollut kaikkien jakamaa merkitystä, **Mitra Härkösen** mukaan näyttää siltä, että itsemurha tulta käyttäen on saanut uuden symbolisen merkityksen uhrilahjana tiibetiläisen uskonnon, kulttuurin ja identiteetin puolesta. Hän otti kuitenkin esiin kaksi tekstiä, joista toinen 800-luvulta ja toinen 1000-luvulta, jotka molemmat käsittelevät itsemurhaa ja sen yhteisöllistä merkitystä.

Tiedeklubi to 22.5. klo 16-17: Elementit uskonnoissa: Tuli

Keskustelun vetäjänä **FM Nina Maskulin**, keskustelijoina rabbi **Simon Livson**, Helsingin yliopiston dosentit **Katja Ritari** ja **Johan Bastubacka**, sekä VTM, uskontotieteen tohtorikoulutettava **Mitra Härkönen**.

Tiedeklubit järjestää **FOKUS ry**, www.kulttuurifoorumi.fi